

PROSBA PSA

Pane, dopřej mi čas, abych
pochopil, co ode mne žádáš.

Nehubuj mě dlouho a nezavírej
mě za trest.

Ty máš svou práci a zábavu,
já mám jen tebe !

Mluv na mě často. I když slovům
úplně nerozumím, stačí mi tvůj
hlas, který se na mě obrací.

Než mě uhodíš, uvědom si, že
mohu lehce rozdrtit kosti tvoují
ruky, ale nikdy to neudělám.

Pamatuj, že všechno je pro mne
lehčí, když jsi u mne.

Tvůj přítel

Minimum výchovy štěněte - základní metodika

Výchova štěněte obecně

Při výchově štěněte je třeba postupovat s tzv. laskavou důsledností.

Nejprve psa přivykneme na jméno, obojek, později chůzi na vodítku. Systematicky budujeme zvláště přivolání. Přitom využíváme hru, pamlsky a pochvalu a posilujeme vztah psa k osobě. Veškerý nácvik jednotlivých cviků provádíme formou hry, přičemž z každé hry musí štěně vyjít jako vítěz. Výchovu štěněte musíme přizpůsobit jeho věku a provádět s ním nácvik jednotlivých disciplín jen pokud ho práce zajímá a baví. Budujeme a posilujeme kořistnický pud psa pohazováním různých hraček a aportů. Přetahováním o hadřík začínáme již v ranném věku budovat a posilovat bojovnost a odvahu a později i zlobivost a tvrdost. Pohazováním pamlsků do trávy a jejich vyhledáváním začínáme již malé štěně připravovat ke stopařské práci. Později přejdeme k pokládání krátkých stop za pomoci pamlsků a psíka učíme postupně využívat k práci nos.

U odrostlých štěňat doporučuji řídit se přiměřeně radami uvedenými dále. Hlavně nezapomínat na to, že pes je velice inteligentní zvíře, kterému je třeba se věnovat, který vyžaduje kontakt s člověkem a za to se odvděčí celoživotní oddaností a láskou ke svému pánu. Postupně psa přivykáme na frekvenci (dopravní ruch, různé hluky, pohyb osob). Při pohybu ve městě vedeme psa spíše k nevšímavosti k cizím lidem, proto zabráníme zbytečnému navazování přátelských kontaktů s lidmi. Na druhou stranu psa neprovokujeme k napadání osob.

Základní zásady výcviku psa

1. **Pravidelnost** - je lepší věnovat se psu 1/2 hodiny denně než 3 hodiny 1x v týdnu.
2. **Důslednost** - po vydání povelu trvat na provedení cviku. Jestliže pes cvik z jakýchkoli důvodů neprovede, mechanicky ho k provedení donutit. Z toho důvodu být vždy připraven na tu eventualitu, že pes cvik neprovede a dávat mu pokyn k provedení cviku pouze tehdy, pokud máme psa ve své moci a můžeme jej případně k provedení cviku mechanicky donutit. Zároveň dbát na přesném provedení cviku, netrpět psu laxní a nepřesné provádění cviků. Důsledně opravovat nepřesnosti.
3. **Dodržovat zásadu jeden povel, jeden výkon.** Tj. neopakovat povely vydané k provedení cviku, ale po vydání jednoho povelu cvik se psem provést.
4. **Nezapomínat na pochvalu a na odměnu.** Ta by měla zpočátku následovat po každém cviku. U štěnat a mladých psů, kteří s výcvikem začínají i za cvik nepřesně provedený (tzv. za snahu). Štěňata k výkonu zásadně nenutíme, ale postupujeme formou hry a chceme na nich jen výkony přiměřené jejich věku.
5. **Maximální spravedlnost** - vyžadovat na psu jen takové věci, které je schopen pochopit. Trestat jej jen v nezbytném případě, ihned po provinění: V žádném případě psa nebít. Trest musí být co nejkratší, dostatečně intenzivní, avšak ne nepřiměřeně tvrdý. To samé platí v případě mechanického donucení. Psa nejčastěji trestáme tzv. vycukáním na vodítku (u štěněte zatřepáním za krk). Toto je prakticky maximální trest: Nižší tresty jsou okřiknutí psa různé intenzity.
6. **Pes nerozumí významu slov,** ale pouze intonaci hlasu, proto velet zřetelně, se správnou intonací a nepřidávat žádná slova (nekomentovat výkon psa).
7. **Učinit výcvik psu pestrý.** Střídat disciplíny, které provádí rád, s disciplínami, které se mu tolik nelíbí. Statické disciplíny, střídat s dynamickými (př. Po volnu - cviky u nohy - aportování - odložení apod.).
8. **Vytvořit psu jasné mantinely chování.** Co nesmí jednou, nesmí nikdy, co smí jednou, smí vždy. (Př. nelze psa provokovat k pronásledování sousedovic kočky a potom na něm chtít, aby kočky nehonil. Nelze hlídacího psa okřikovat, pokud štěká na kolemjdoucí osoby apod.).
9. **Nezapomínat na to, že každý pes je jiný.** Proto výcvik přizpůsobit povaze psa.
10. **Pes je smečkové zvíře.** Proto mu musíme umožnit začlenění do rodiny, nebo kolektivu. Jasně psovi vymezit v této rodině (smečce) místo. Neproprovokovat psa k napadání ostatních členů rodiny apod. Respektovat soukromí psa, dobu jeho odpočinku. Upravit režim psa tak, aby byl v rámci možností co nejpravidelnější.
11. **PES SE CVIČÍ NEJPRVE HLAVOU, POTOM RUKAMA A NIKDY NOHAMA !!!**

Základy péče o psa

Vakcinace:

Vakcinace štěňat se řídí tzv. vakcinačním plánem, který může mít určité odchylky v závislosti na nakažovou situaci v místě chovu. Dospělého psa necháme očkovat 1 x ročně minimálně proti vzteklině, psince a parvoviroze.

Odčervování:

Odčervování štěňat se rovněž řídí u chovatele tzv. odčervovacím schématem. Dospělého psa odčervujeme vždy při zjištění výskytu vnitřních parazitů. Tzv. preventivně můžeme psa odčervit 1 x ročně na škrkavky. Odčervovacích prostředků je na trhu celá řada a neustále se mění, proto žádný neuvádím. Je vhodné provést o odčervení záznam (do očkovacího průkazu, ev. knížky apod.). Odblešování nebo vůbec zbavování se vnějších cizopasníků se provádí cíleně při výskytu. Nejlepší prevencí je v tomto případě udržování psa a prostředí ve kterém žije v čistotě.

Umístění psa

Psa ihned po přivezení umístíme tam, kde bude umístěn trvale. Pokud bude pes venku je vhodné mít pro něj připravený kotec s dostatečně velkou zateplenou boudou (ne příliš velkou). Kotec by měl být umístěn v zástřešení, být zastřešený a podlaha by měla být z materiálu který se dá dobře uklízet. Pes umístěný trvale v kotci nebo v místnosti musí mít dostatek volného pohybu. Ovšem i pes, který má k dispozici velkou zahradu potřebuje procházky s pánem mimo tento pozemek.

Udržování čistoty

Kotec, misku na vodu i na jídlo bychom měli denně udržovat v čistotě. Samotného psa denně kartáčujeme, případně vyčesáváme hřebenem odumřelou srst. V tomto případě nejde jen o čistotu psa, ale je to i vhodná forma prohlubování kontaktu se psem. Zároveň nám to umožňuje provést kontrolu zdravotního stavu psa (zda není někde poraněn, nemá ekzém a pod.).

Výživa psa

Štěně po odstavu krmíme minimálně 3 x denně v přiměřených dávkách. Po půl roce věku můžeme přejít na krmení 2 x denně a od 1 roku postačí psa krmit 1 x denně. Je vhodné zachovávat při krmení přibližně stejný časový interval. Zásadně psa nekrmíme před výcvikem nebo výkonem služby. Nejjednodušší je krmení granulemi. Za předpokladu kvalitní a plnohodnotné krmné směsi není potřeba psovi do krmné dávky cokoli přidávat. Naopak, bývá to i na škodu zdravotního stavu psa. Při výživě psa si musíme uvědomit, že pes má trochu jiný jídelníček než člověk např. mléko u psa způsobuje průjmy, dlouhodobé zkrmování silně kořeněných jídel může psovi způsobit vážné zdravotní problémy, vlákninu pes tráví mnohem hůře než člověk a proto není schopen využít výživné látky ve vláknině obsažené, podáváním kostí můžeme psovi způsobit zácpu, v některých případech může dojít k poškození jícnu, žaludku nebo střev.

Obecná metodika nácviku jednotlivých cviků

POSLUŠNOST

1. VOLNO

Psovod se psem upoutaným na vodítka jde po zvolené ose. Po několika krocích psa vypustí z vodítka a dá povel „VOLNO“ spíše v radostné intonaci. Jako posunek lze použít ukázání rukou do směru odběhnutí psa. Pes by měl na tento povel od psovoda odběhnout. Pokud se tak nestane, může psovod se psem popoběhnout a zopakovat povel, případně mávnout rukou do strany se současným vyběhnutím do strany. U psů, kteří rádi aportují, lze odhodit do strany aport (míček, pešek, klacík apod.). Povel lze doplnit oslovením psa jménem. Pokud pes nechce odběhnout ani při shora uvedeném postupu, lze použít pomocníka, který psa volá k sobě, případně psa drží a psovod od něho odchází. Pokud máme nového psa zásadně jej na volno nevypouštíme. Při prvním vypuštění psa po krátkém seznámení jak s námi, tak s prostředím vypustíme psa se šňůrou, kterou následně použijeme při zpětném přivolání.

Nejčastější chyby :

- po odběhnutí psovod mluví na psa,
- psovod se pohybuje pomalu nechá psa na sebe skákat a netrvá na tom, aby pes odběhl.

2. PŘIVOLÁNÍ

Jedná se o cvik, který bezprostředně navazuje na předcházející a lze ho oprávněně považovat za cvik nejdůležitější. Proto je užitečné tento cvik budovat již od útlého štěněcího věku, jakmile se psem navážeme kontakt.

Po odběhnutí a po chvíli kdy psa necháme pobíhat jej oslovíme jménem a po krátké pauze 1/2 až 1 sec. psa přivoláme povel - „KE MNĚ“ zpravidla v mírně rozkazovací intonaci. Při přivolání se postavíme čelem ke psu do základního postoje. Jestliže pes přibíhá pomalu, z větší vzdálenosti, nebo přijít nechce, lze psa povzbudit opakováním povelu, pochvalou „HODNÝ“ v mazlivé intonaci, zatleskáním, usednutím do dřepu, případně rozběhnutím se směrem od psa, nebo schováním se za nejbližší překážku. U psů, kteří nemají se psovodem dostatečný kontakt, nebo nechtějí přicházet, použijeme pro přivolání dlouhou šňůru (alespoň 10 m). Pokud pes nechce přijít, přitáhneme si jej k sobě pomocí této šňůry. Aby nedošlo k tzv. nežádoucí spojitosti (pes zjistí, že když je na šňůře tak přijít musí a když na šňůře není tak přijít nemusí) je potřeba psa pouštět pouze s touto šňůrou. Se šňůrou je třeba umět pracovat tj. psa pouštíme se šňůrou, ale tuto nedržíme (s výjimkou psů kteří vyloženě utíkají). V momentě přivolání se postavíme nad šňůru (nejlépe 1 až 2 m od konce) a psa přivoláváme v následujících krocích:

- 1) Oslovení psa jménem a jeho přivolání zvoleným povel.
- 2) Ponechání reakční doby na samostatné provedení (1/2 sec.).
- 3) Přišlápnutí konce šňůry nohou a její škunutí směrem k sobě. Toto často postačí a pes přijde, v tom případě musíme šňůru ihned pustit na zem a psa za přiběhnutí pochválit a odměnit. Pokud jde pes neochotně nebo vůbec následuje další krok tj.
- 4) Přitážení psa za pomoci šňůry, přitom necháváme volný konec šňůry ležet na zemi a zásadně se snažíme uchopit šňůru v místě, které je psu nejbližší. Po šňůře se snažíme rychle ručkovat a tak si psa přitáhnout (přitom jej chválíme). Pro urychlení se můžeme místo ručkování po šňůře, rozběhnout s napnutou šňůrou směrem od psa.
- 5) Psa po přivolání musíme náležitě pochválit a odměnit pamlskem.

U notorických tuláků je lepší tyto psy vypouštět jen v ohrazeném prostoru, kde máme jistotu, že pes nemá kam utéct. U některých psů se vyplácí postup, kdy se psu po vypuštění schováme (lze použít především za tmy). Na jiné psy platí, když se na ně psovod „urazí“ tj. ignoruje je pokud nepřijdou hned.

Při začátku nácviku se spokojíme s tím, že psa dostaneme k sobě (velmi vhodná je odměna pamlskem za přiběhnutí psa). Později psa bez povelu upravujeme do žádoucí polohy. ty jsou v zásadě tři

- pes předsedá bez povelu před psovoda (povel KE MNĚ), potom následuje většinou navedení psa k levé noze, kdy pes na povel K NOZE obchází psovoda zprava a zařazuje se k levé noze,
- pes si sedá k levé noze psovoda (povel K NOZE),
- pes se připojuje k levé noze psovoda za chůze (povel K NOZE).

Nejčastější chyby:

- prvotní nácvik je prováděn se psem v rušivém prostředí,
- pes má málo volného pohybu a udělal zkušenost, že když přijde bude mu pohyb omezen,
- pes je přivoláván v nevhodný okamžik (ihned po vypuštění, v momentě kdy je něčím zaujat apod.),
- psovod psa vypouští i když ví, že ho následně nepřivolá,
- psovod psa trestá, pokud nepřijde hned,
- psovod se psa snaží honit,
- psovod špatně pracuje se šňůrou (šňůra je mimo jeho dosah, práce se šňůrou je pomalá apod.).

Pozn. Při nácviku přivolání je pes zásadně na stahovacím obojku, nejlépe řetízkovém.

3.CHŮZE U NOHY A OBRATY ZA POHYBU

Tento cvik by nám měl usnadnit běžnou manipulaci se psem ať už na místě, nebo za pohybu. Zvukový povel „**K noze**“ v rozkazovací intonaci. Posunkový povel **tlesknutí levou rukou na stehno**. Psovod má vodítka v levé ruce, v úrovni pasu, mírně prověšené. Pes je na stahovacím (nejlépe řetízkovém obojku). Psovod musí jít dostatečně rychle a přitom dbá, aby šel pes neustále u nohy na mírně prověšeném vodítku. Pokud pes předbíhá, opakuje psovod povel a šknutím vodítka psa usměrní k noze. Stejně psovod postupuje pokud se pes opoždí. V tomto případě je lepší použít spíše mazlivou intonaci hlasu.

Obraty vpravo a vlevo se provádí tzv. vojensky a pes se točí za psovodem. Obrat čelem vzad provádí psovod vojensky a pes psovoda obchází. Tento způsob je pro psa jednodušší. Ke zvýšení motivace se při výcviku tohoto cviku používají různé stimuly, které zvyšují zájem psa jednak o samotný výcvik a jednak o osobu psovoda. Jako stimulační prvek se používají aporty, hračky, různé krátké pešky, případně pamlsky. Psovod má tyto pomůcky buď viditelně v ruce a nebo ukryté a odměňuje s nimi psa během výcviku pro udržení jeho pozornosti. Tento způsob výcviku je v konečném výsledku velmi efektivní, vyžaduje však od psovoda mnoho trpělivosti. Podobný efekt má, pokud na psa při chůzi mluvíme a tím upoutáváme jeho pozornost na sebe.

Pro usnadnění nácviku je možné provádět zpočátku nácviku obraty ve stejném pořadí (nebo nacvičovat vždy jen jeden obrat). Dobré rovněž je, cvičit zpočátku se psem tento cvik na jasně ohraničeném prostoru, kdy pes ví, že na konci prostoru bude následovat obrat (např. šíře vozovky apod.).

Nejčastější chyby:

- psovod chodí pomalu,
- psovod vodí psa na napnutém vodítku,

- psovod trpí psu různé očuchávání, chůzi bez zájmu, s hlavou u země apod.,
- psovod psa málo chválí,
- psovod vyžaduje „předpisovou“ chůzi u nohy od psa trvale.

U psa u kterého jsme již dostatečně vybudovali cvik obraty za pochodu, můžeme přejít k nácviku obrátů na místě. Tento výcvik je poněkud těžší, protože pes je ve statické poloze a tudíž manipulace s ním je poněkud obtížnější. Protože cvik nemá praktické využití podrobněji se o něm nezmiňuji.

4. PŘERUŠENÍ NEŽÁDOUCÍ ČINNOSTI

Tento cvik je potřeba odstupňovat podle míry provinění psa.

- a) Pes spíše naznačuje úmysl provádět nežádoucí činnost. Povel „**HODNÝ**“ nebo „**KLID**“ v uklidňující intonaci a současně pohazení psa.
- b) Pes se zjevně chystá provádět nežádoucí činnost. Povel „**NESMÍŠ**“ v zakazující až mírně výhružné intonaci. Po upuštění od úmyslu pochvala.
- c) Pes již započal provádět nežádoucí činnost. Oslovení psa jménem ve výhružné zakazující intonaci doplněné většinou o důrazné škunutí za obojek psa (př. **AJAXI!**).
- d) Pes provádí nežádoucí činnost. Povel „**FUJ**“, hlavně zpočátku doplněný škunutím psa na vodítku, případně i opakovaným vyškubáním.

Aby byl cvik dostatečně vypracován, je potřeba se psem zpočátku vyhledávat situace, kdy provádí nežádoucí činnost a kdy ho máme ve své moci (na vodítku). Na druhé straně je potřeba si uvědomit, že trestání psa (zvláště body c) a d) jsou trestem) by mělo být co nejméně časté, protože dochází k nabourávání kontaktu mezi psovodem a psem. Výcvik je také potřeba přizpůsobit povaze psa.

Nejčastější chyby:

- povely pro přerušování nežádoucí činnosti jsou používány pozdě, v malé nebo naopak v nepřiměřeně velké míře, vzhledem k povaze psa,
- povely jsou používány nesprávně (např. povel FUJ při kousání do rukávu apod.).

5. ŠTĚKÁNÍ PSA NA POVEL

Povel „**ŠTĚKEJ**“, posunek zvednutí ukazováčku pravé ruky do výše očí psovoda a mávání ukazováčku. Pro nácvik tohoto cviku existuje řada metod. Nejčastěji se používá způsob na pamlsky, kdy se pes provokuje pamlskem, případně oblíbenou hračkou k tomu, aby zaštěkal. Jakmile pes projeví snahu štěkat, pochválíme ho a odměníme pamlskem, nebo hračkou. Další metodou je, že se pes uváže, psovod jde od něho a volá ho k sobě. Jakmile pes projeví snahu štěkat, psovod se k němu vrátí, pochválí jej, případně odmění pamlskem. Zde je důležité umět odhadnout vzdálenost, která bude psa dostatečně stimulovat ke snaze štěkat. (ta je u každého psa trochu jiná). Psovod se musí také chovat při volání psa dostatečně temperamentně.

Nejčastější chyby:

- zvolení nesprávné metody,
- výcvik malé intenzity,
- okřikování psa v situacích kdy se spontánně rozštěká,

6. CVIKY U NOHY PSOVIDA

Psovod stojí se psem v základním postoji. Pes sedí u jeho levé nohy.

Provedení jednotlivých cviků:

- a) Položení psa. Povel „**LEHNI**“ v rozkazovací intonaci, posunek mávnutí otevřenou dlaní levé ruky nad hlavou psa směrem na jeho záď. Po vydání povelu táhne psovod zkráceným vodítkem směrem k zemi a levou rukou tlačí na záď psa a usměřuje psa, aby ležel ve správné poloze. Po provedení cviku následuje pochvala.

b) Posazení psa. Povel „**SEDNI**“ v rozkazovací intonaci, **posunek tlesknutí levou rukou na stehno**. Po vydání povelu psovod táhne vodítko směrem nahoru a levou rukou současně tlačí na záď psa. Po provedení cviku následuje pochvala.

c) Postavení psa. Povel „**VSTAŇ**“ v mazlivé intonaci s protaženým „á“ (vstáááň). Posunek **pokrčení v kolenou**. Po vydání povelu psovod táhne zkrácené vodítko mírně dopředu a otevřenou dlaní levé ruky nadzvedává psa pod břichem. Po upravení do správné polohy psa pochválit.

U jednotlivých poloh si můžeme pomoci pamlskem, který psovi ukážeme před čenichem vždy do polohy do které potřebujeme psa dostat. Určitou pomocí rovněž může být pokud cviky cvičíme ve stejném pořadí.

Nejčastější chyby:

- psovod není dostatečně důsledný, opakuje povely a netrvá na přesném provedení cviků,
- psovod provádí nácvik s příliš mladým psem za použití příliš velkého mechanického donucení,
- psovod tahá psa při změnách poloh za chlupy.

7. CHOVÁNÍ PSA K OSOBÁM

8. PROHLÍDKA PSA

Tyto cviky spolu úzce souvisí, proto je lze spojit. Především je nutno si uvědomit, že není žádoucí, aby pes byl vůči osobám bezdůvodně útočný. Psa učíme spíše nevšímavosti. Pes by měl pod naším dohledem strpět rozmlouvání cizí osoby s námi, případně i určitou manipulaci s ním (důležité u veterináře). Od nás musí pes strpět sahání do mordy, různou manipulaci s končetinami, čištění očí, uší a srsti, kontrolu vnějších pohlavních orgánů a řitního otvoru. Povel „**HODNÝ - KLID**“. Pokud pes projevuje vůči osobám bázlivost postupujeme pomalu, postupnými kroky, osoba se musí chovat klidně, mluvit spíše polohlasně, bez výrazné gestikulace. U útočných psů tyto vhodným způsobem fixujeme (psovod si uváže vodítko v pase, za stehno případně pevný předmět - strom, plot, radiátor, auto apod.).

Nejčastější chyby:

- psovod psa nevhodným způsobem trestá, když tento nechce strpět některé úkony,
- psovod není dostatečně důsledný,
- psovod je sám při nácviku nervózní.

9. ODLOŽENÍ PSA

Nácvik tohoto cviku začínáme se psem zpravidla poněkud později. Jde o cvik velmi užitečný. Zásadně psa odkládáme v poloze vleže. Povel „**LEHNI - ZŮSTAŇ**“. Posunek **napřažení otevřené dlaně levé ruky ze předu před čumák psa**. Nejdříve se spokojíme s tím, že pes zůstane ležet, později začneme od psa dělat úkroky do strany a před psa (pes je přitom upevněn na vodítku). Později psa přepneme na dlouhou šňůru a prodlužujeme vzdálenost na kterou odcházíme od psa a čas který ho necháváme ležet. V další fázi odbouráme dlouhou šňůru, dále prodlužujeme vzdálenost a čas. Cvik začínáme provádět v rušivějším prostředí. V konečné fázi by měl pes zůstat na místě i když se mu psovod ztratí z dohledu. Pokud chce pes odejít nebo změnit polohu musíme ho znovu upravit na stejné místo do správné polohy a následně je vhodné zkrátit vzdálenost odložení, případně dobu po kterou je pes odložen. Maximální doba odložení - 10 min., pes je schopen provádět odložení i po delší dobu, ale není vhodné to na něm chtít. Důvod je ten že pes je vlastně po celou dobu tzv. ve cviku tj. plní povinnost (příkaz svého pána). Je vhodné tento cvik cvičit s dokonale

9

vyběhaným psem, může být i mírně unavený. Proto se nácvik tohoto cviku zařazuje zpravidla na konec výcvikové lekce.

Nejčastější chyby:

- psovod provádí nácvik s příliš mladým psem a dochází k narušení vzájemného kontaktu,
- psovod příliš pospíchá s nácvikem,
- psovod psa z odložení odvolává, místo aby si pro něj přišel.

OBRANA

U celé obrany není ani tolik důležitá činnost psovoda, jako figuranta. Proto výcvik provádějte jen se spolehlivými lidmi o kterých víte, že činnost provedou přesně tak jak se domluvíte a psa tzv. nezradí.

1. HLÍDÁNÍ PSA ZA PLOTEM

Povel „**HLÍDEJ DEJ POZOR**“, pomocný povel **LUMP, ŠTĚKEJ**. Posunek **ukázání směrem na figuranta**.

Činnost figuranta - přichází ke plotu a svým jednáním (pohybem, křikem, údery do plotu) se snaží vyprovokovat psa k útočné reakci. Na závěr odbíhá od plotu pryč. Intenzitu dráždění je nutné přizpůsobit povaze, věku a chování psa. Cílem cviku je, aby pes spontánně štěkotem upozornil na kolemjdoucí osoby a v případě, že bude mít osoba snahu do objektu vniknout, aby tomuto svou činností zabránil.

Činnost psovoda - pokud pes samostatně hlídá, psovod jej pouze pozoruje z úkrytu a pochválí jej až po odchodu osoby. pokud pes nehlídá samostatně, musí ho psovod podpořit svou přítomností, tím, že si ho vezme na vodítko, nebo mu dá příslušné povely.

Nejčastější chyby:

- psovod psa okřikuje pokud štěká na procházející osobu.

2. HLÍDÁNÍ NA ÚVAZNÉM KOLÍKU

Postup je prakticky stejný jako u předchozího cviku. Zde je hlavně důležité, aby si pes zvykl na zpětný tah vodítka při útoku. Proto je vhodné při tomto cviku dávat psa na postroj místo obojek, eventuálně lze použít speciální úvaznou šňůru nebo řetěz opatřený pružinou. Ta má za úkol zmírnit zpětný ráz při útoku psa.

3. OBRANA PSOVODA V NÁHUBKU

Povel „**BRAŇ**“, pomocný povel „**DEJ POZOR**“. U tohoto cviku je velice důležité navodit opravdovou situaci, aby i zákrok psa byl co nejopravdovější. Psovod podporuje kromě povelů psa křikem v případě napadení osobou.

Nejčastější chyby:

- psovod s figurantem se smějí, útok je evidentně předstíraný a pes bere situaci jako hru.

4. OBRANA PSOVODA BEZ NÁHUBKU

Povel „**DRŽ**“. Pomocný povel „**PUSŤ**“. Předpokladem pro nácvik tohoto cviku je, že pes již kouše do ochranného rukávu. Velice důležitá je koordinace činnosti psovoda a figuranta.

Nejčastější chyby:

- psovod psa vypouští příliš brzy, nedrží jej v tahu na vodítku a nechá ho překusovat,
- psovod psa při útoku osoby vypouští pozdě - strhává jej,
- psovod má psa na nevhodném obojku (pes se škrtí),
- psovod dává psovi povel „**FUJ**“ místo povelu „**PUSŤ**“.

- 70
- povel pro puštění je dán příliš brzy (figurant je dosud v pohybu),
 - nácvik puštění je prováděn metodicky špatně.

Tento metodický návod není v žádném případě vyčerpávající. Lze ho chápat jen jako základní metodickou pomůcku určenou pro výcvik štěňat přibližně od věku 9 měsíců (v disciplínách poslušnosti) a od 12 měsíců (v disciplínách obrany).